

Biblioteki Uniwersytecka

Rok 2017 przyniósł zmiany personalne i organizacyjne w funkcjonowaniu Biblioteki Uniwersyteckiej, spośród których największe znaczenie miała zmiana na stanowisku dyrektora, a co za tym idzie – także na stanowiskach jego zastępców. BU, wcześniej zorganizowana w 9 oddziałów, z dniem 1 grudnia 2017 r. liczy 10 jednostek organizacyjnych. Zatrudnione w niej były 183 osoby (182,75 etatów): 26 bibliotekarzy dyplomowanych, 119 pracowników bibliotecznych, 5 pracowników administracji, 6 pracowników inżynieryjno-technicznych oraz 26,75 pracowników obsługi. W całej tej grupie 123 osoby posiadają wykształcenie wyższe, w tym 2 osoby mają stopień naukowy doktora habilitowanego, a 7 – stopień doktora.

Utrzymano dyscyplinę finansową, co zaowocowało wykorzystaniem przyznaných środków budżetowych w 95% (plan dochodów własnych wykonano w 91%). W miarę możliwości finansowych podjęto szereg prac remontowo-inwestycyjnych, starając się utrzymać dobry stan techniczny obiektu i jego należyte zabezpieczenie.

Gromadzenie zbiorów

Zgromadzono 38,8 tys. jednostek zbiorów tradycyjnych, spośród których 7,4 tys. zakupiono (m.in. w ramach usługi *Zaproponuj kupno książki*); 27,2 tys. pozyskano jako egzemplarze obowiązkowe; 4,2 tys. – drogą darów i wymiany. Gromadzono 2.541 tytułów czasopism drukowanych. Zapewniano dostęp do 173,1 tys. książek elektronicznych; 236,7 tys. tytułów e-czasopism oraz 38 baz danych. W wyniku selekcji wycofano ze zbiorów 18,5 tys. jednostek. Ponad 10 tys. jednostek przekazano do bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego UAM. Na gromadzenie wydano z budżetu BU kwotę 884 tys. zł (2016 r. – 857 tys. zł), co oznacza ponad 3% wzrost. Ze środków wydziałów na zakup czasopism i wydawnictw elektronicznych wydatkowano 2,3 mln zł.

Zbiory specjalne

Zgromadzono 1.920 jednostek zbiorów specjalnych, z czego 683 zakupiono za kwotę 294,2 tys. zł. Opracowano 2.226 rekordów bibliograficznych. Czytelnia Zbiorów Specjalnych i Regionalnych odnotowała 2.135 udostępnień. Na podkreślenie zasługuje fakt, że BU jest jedną z 9 bibliotek w Polsce posiadających **Narodowy Zasób Biblioteczny**, który tworzy, podlegająca (w myśl obowiązujących przepisów prawnych) szczególnej ochronie, kolekcja 45 kodeksów z XIII-XVI wieku.

Opracowanie zbiorów

Zgromadzone i pochodzące z retrokonwersji zbiory są opracowywane formalnie i rzeczowo. Na uwagę zasługuje aktywna, trwająca od 13 lat, współpraca pracowników BU z Centrum NUKAT (**Narodowy Uniwersalny Katalog Centralny**). Osoby opracowujące zbiory ściśle współpracują w tym zakresie także z pracownikami bibliotek sieci UAM. Od grudnia 2017 r. przywrócono regularne warsztaty dla liderów bibliotek wydziałowych i całego środowiska poznańskiego. W drugiej połowie roku przywrócono właściwe rozliczanie zbiorów przez Sekcję Inwentarza dzięki modyfikacji procedury obiegu opracowywanych dokumentów. Odstąpiono od poczynionych w 2016 r. zmian, które doprowadziły do chaosu na „drodze

książki”, znacznie utrudniały generowanie ksiąg inwentarzowych oraz bieżące rozliczanie wpływów, a także uniemożliwiały właściwe przeprowadzanie skontrum.

Kontrola i selekcja zasobu

Systematycznie kontrolowano i porządkowano księgozbiór BU, w tym prowadzono permanentne skontrum zbiorów, sprawdzając 78 tys. sygnatur. Z uwagi na szczupłość miejsca w magazynie zintensyfikowano selekcję retrospektywną (głównie w odniesieniu do księgozbioru przeniesionego z budynku HCP). Kontynuowano także selekcję czasopism w magazynie miejscowym, poddając jej 913 tytułów, które – wedle potrzeby – przejmowane były m.in. przez biblioteki UAM.

Udostępnianie zbiorów

Do 30 listopada 2017 r. Oddział Udostępniania, przeorganizowany w 2015 r., obejmował 5 sekcji, w tym – poza agendami bezpośredniej obsługi użytkowników w czytelnich i wypożyczalni (miejscowej oraz międzybibliotecznej) – także dawny Oddział Magazynowania i Ochrony Zbiorów (Sekcja Realizacji i Pracownia Restauracji Książki). Dążąc do optymalizacji zarządzania i usprawnienia działania poszczególnych jednostek w celu jak najlepszej obsługi użytkowników, z końcem 2017 r. przywrócono poprzedni stan rzeczy, tworząc dwa odrębne oddziały. Zbiory biblioteczne udostępniane były w 4 czytelnich, a także poprzez wypożyczanie na zewnątrz (z księgozbioru dydaktycznego Wypożyczalni i z magazynu) oraz wypożyczanie międzybiblioteczne. Utrzymano wydłużony czas pracy (do godz. 22:00) jednej z czytelń, a w okresie sesji dwie czytelnie funkcjonowały do godz. 24:00 (*Nocne Rendez-BU*). Baza elektroniczna czytelników wykazuje 81,6 tys. zarejestrowanych kont, z czego 14,3 tys. użytkowników można uznać za aktywnych w odniesieniu do liczby udostępnień tradycyjnych (373,9 tys.). Do tego dochodzi 3.235 tys. udostępnień elektronicznych (432.299 z zakupionych e-zasobów; 1.078,5 tys. z Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej; 1.274 tys. z Repozytorium AMUR oraz ok. 450 tys. z platformy czasopism PRESSto).

Magazynowanie i ochrona zbiorów

Pracownicy Sekcji Realizacji przeprowadzali akcje przemieszczania i porządkowania zbiorów w magazynie. Kontynuowano, zapoczątkowaną w 2016 r., przeprowadzkę zbiorów (kolekcja *Kaiser-Wilhelm-Bibliothek*) z magazynu przy ul. 28 Czerwca 1956 oraz masoników z Ciężenia do wskazanych lokalizacji (budynki byłego Collegium Historicum i Collegium Chemicum). Przeprowadzkę zbiorów z budynku HCP udało się ostatecznie zakończyć w styczniu 2018 r. Ochronie zbiorów służyły wykonywane prace konserwatorsko-introligatorskie, w tym konserwacje całościowe cennych obiektów specjalnych, dezynfekcje zabezpieczające oraz realizowana w szerokim zakresie akcja digitalizacji zbiorów.

Digitalizacja zbiorów

Rozbudowywano własne zasoby elektroniczne, digitalizując szczególnie wartościowe zbiory tradycyjne. Wykonywano mikrofilmowanie, kserowanie z mikrofilmu i oryginału oraz skanowanie (łącznie 191,8 tys. plików), a także wydruki (13,2 tys.). W **Wielkopolskiej**

Bibliotece Cyfrowej posadowiono 10.905 nowych publikacji (łącznie WBC liczy 157.263 publikacji).

Informatyzacja

Działania związane z informatyzacją, dość rozproszone w pierwszej połowie roku, zostały (od września 2017 r.) scentralizowane poprzez przekształcenie poprzedniego Oddziału Innowacji i Wdrożeń w Oddział Informatyzacji, a zmianie nazwy jednostki towarzyszyło także poszerzenie jej składu o 3 informatyków, pracujących uprzednio w 3 różnych działach. Nowa formuła oddziału pozwoliła w jego ramach skoncentrować m.in.: obsługę informatyczną (systemową i sprzętową) BU, administrację systemem bibliotecznym HORIZON (w BU i wszystkich bibliotekach wydziałowych), administrację platformą e-czasopism PRESSto oraz uniwersytecką platformą e-learningową, obsługę serwisu *Zamów kopię*, a także współpracę z Poznańską Fundacją Bibliotek Naukowych czy udział w ogólnopolskim projekcie „Analiza Funkcjonowania Bibliotek Naukowych”.

Działalność dydaktyczna i informacyjna

Realizowano e-learningowy kurs „Edukacja informacyjna i źródłowa” (Przysposobienie biblioteczne) dla studentów I roku, szkolenia z zakresu naukowej informacji elektronicznej dla studentów, doktorantów i pracowników nauki (łącznie szkoleniami objęto 343 osoby, przeprowadzając 124 godziny zajęć). Aktualizowano platformę e-learningowego Centrum Edukacyjnego, oferując szeroki wachlarz wykładów, kursów i warsztatów. Pracownicy BU realizowali zajęcia na specjalizacji bibliotekarsko-dokumentacyjnej w IFP oraz kierunkowych studiach podyplomowych. Kontynuowano współpracę ze szkołami. W Repozytorium AMUR zdeponowano 4.049 pozycji (ogólna liczba publikacji wynosi 19.544). Redagowano i aktualizowano stronę www BU, profile na Facebooku i Twitterze, pełniono dyżury w Informatorium oraz w ramach serwisu *Zapytaj bibliotekarza*, utrzymując codzienny wielokanałowy kontakt z konsultantami bibliotecznymi do godz. 23:00. Wykonywano analizy bibliometryczne i raporty cytowań pracowników UAM, realizowano kwerendy biblioteczne i archiwalne oraz poszukiwania bibliograficzne.

Działalność wydawnicza i naukowo-badawcza, granty

W 2017 r. BU wydała kolejny numer **rocznika *Biblioteka*** oraz – jako współwydawca – dwa numery **czasopisma *Zeszyty Komiksowe***, a także książkę jednego z pracowników. Zorganizowano **2 konferencje naukowe**, Tydzień Otwartej Nauki oraz ogólnopolskie warsztaty repozytoryjne dla bibliotekarzy. W konferencjach uczestniczyło 47 pracowników BU, wygłaszając 19 referatów. Zrealizowano 11 wyjazdów zagranicznych, m.in. w celu prowadzenia badań bibliograficznych i terenowych. Pracownicy BU opublikowali **28 publikacji**. W ramach DUN pozyskano grant na projekt związany z rozbudową platformy PRESSto o archiwalne numery czasopism wydawanych na UAM, a także złożono wniosek na realizację zadania: *Uzupełnienie Polskiej Bibliografii Wiedzy o Komiksie*. Pracownicy Oddziału Zbiorów Specjalnych realizowali ponadto 3 granty z NPRH (na 5 przygotowanych i złożonych wniosków).

Promocja

Zorganizowano łącznie **110** różnego rodzaju **wydarzeń**: wykładów, promocji, prezentacji, wystaw okolicznościowych, różnorodnych tematycznie spotkań, w których uczestniczyły **10.574 osoby**. Najważniejsze z nich to: Tydzień Bibliotek, Festiwal Nauki i Sztuki, Noc Naukowców, Poznańska Dyskusyjna Akademia Komiksu, Rocznicowe Czytania, W Bibliotece Wszystko Gra, Dzień Darmowego Komiksu, Comics Wars i inne. BU aktywnie uczestniczyła w Poznańskich Targach Książki Naukowej i Popularnonaukowej, Kolorowym Uniwersytecie, Uniwersytecie Otwartym, współpracowała z różnymi stowarzyszeniami, fundacjami opiekującymi się osobami niepełnosprawnymi, Fundacją *KulturAkcja* (projekt edukacyjny *StudentoBUs*), Stowarzyszeniem Polonia-Italia, Uniwersytetem Trzeciego Wieku i wieloma innymi.

Sprawozdanie sporządziła:

Dr Małgorzata Dąbrowicz

Dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej